

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 26. vinotoka 1883.

List 43.

Afrikanske zadeve.

Če so res poslednji časi, ali kaj? . . . Od mnogih krajev in strani so po previdnosti Božji misijonarji z vso resnobo začeli pritiskati v zamorske dežele, ako bi bilo mogoče ta terdi in ob enem lahkomišljeni rod za sv. vero pridobiti. O srednji Afriki pišejo misijonarški listi naslednje.

O osodi vjetih misijonarjev smo zvedeli, da so še pri življenji in da Mahdi (lažnjivi „prerok“) še precej dobro in usmiljeno ž njimi ravna. Stranka „preroka“ se je od časa, kar je bila potolčena, zelo skercila. Kakor se iz Hartuma 8. maja piše, je bil že peti poslanec pri njem, in ponujali so mu za vsacega vjetih 1200 mark (okoli 600 gl.) odkupnine. Upajmo, da se bode tako hudo razdžani misijon kmalo opomogel.

Knjižica „La Nigrizia“ v Veroni ima naznanila od mesca julija in sicer iz telegrama generala Hicks-a; telegram je bil poslan v Kaíro od novega škofa za srednjo Afriko, monsr. Sogaro-ta. Pravi pa, da vsi vjeti misijonarji so živi. Odpravili so bili misijonarji nalaš poslanca v El-Obeíd, ktero mesto ima lažnjivi prerok v oblasti. Bilo je za samo pot plačati 50 tolarjev. Superijor v Hartumu je med drugim pisal: Po uzetji El-Obeida (v Kordofanu) nobeden naših ni umerl, . . . nobeden naših ni bil djau v železje, redovne sestre niso bile prodane, Mahdi je prepovedal pod kaznijo zadavljenja, koga naših žaliti ali tepsti, in kazal je na-nje svojim kakor izgled stanovitnosti, rekši: „Lejte, kako se ti ne-jeverniki terdno derže svojih krivih vér, toliko izmed vas pa ima tako malo vere v mene!“ Znati je, da Mahdi ima malo svojcev, pravi omenjeni listič in pristavlja: „Zdaj nam ne ostaja družega, kakor upati v previdnost in v pametno ravnanje Angležev, ki bojo z 10.000 vojakov, okovarjenih z Remingtovimi puškami, na čelu z dvema baterijama topov in z nekterimi stotinami konjikov odrinili proti njemu v prvi polovici avgusta.“ Po tem takem bi se zdaj v kratkem imelo kaj zgoditi, ako so res odšli.

Drugo naznanilo poterja prešnje vesti in pristavlja še to, da lažnjivi prerok od časa do časa prihaja k vjetim kristjanom in jim pravi: „Mir vam bodi, ki ljubite našega Gospoda Jezusa, jest vam bom dal viditi Sejídna Issa“ (Našega Gospoda Jezusa). Rad se pogovarja z njimi, zlasti s čast. gosp. Alojzijem.

Tudi pravi to pismo, da trikrat je Mahdi poslal svoje vojne proti Slatin-beju (Darfurskemu poglavarju v imenu Porte), in trikrat so bile tepene. Rekel je sel, da Slatin-bej je tri dni od Obeida, in da Arabci Mahdi-ju več ne zaupajo; znati je za gotovo, da nima nad 5—6000 vojnih mož.

Zdaj poglejmo pa še v druge afrikanske kraje.

Apostolski vikarijat pri jezeru „Viktorija-Njansa.“ Iz Zanzibara pripovedujejo o razburjenosti arabcev v kraljestvu M'tesa ob severnozahodnjem delu jezera „Viktoria-Njansa.“ Razburjenost je nasledek dogodkov v Sudanu, in ker so se bali misijonarji enacega upora, kakor je bil v postaji Delan in El-Obeid, je sklenil apost. vikarij monsr. Livinhak za kratek čas postajo Rubaog zapustiti in sirote v zavetje spraviti. Na „pirogah“ (malih čolnih) so peljali misijonarji svoje gojence k južnovzhodnjemu bregu jezera. Misijonarji so zdravi. Kralj M'teza jih je pri odhodu obdaroval in jih prosil, naj pozneje pridejo v njegovo glavno mesto.

Afrika pod ravnikom (ekvatorjem). — V začetku meseca svečana sta dva misijonarja „Marije Dev.“ iz Algiera vsled ukaza kardinala Lavigerie-ja odrinila, da bi od „Stanley“ jezera proti izviru Konge do Njangve (okoli 50 geogr. milj zahodnje od Tanganjike in 4 stop. južne širjave pri Kongu) misijonarila in v deželi Maujnema misijonsko postajo ustanovila. Kakor je bilo poročano, sta imela potovati od Massanike (na severnozahodnjem bregu jezera Tanganjika); ker so bili pa zamorci karavano popolnoma oropali, je kardinal Lavigerie odločil se za dolgo potovanje po veliki reki od zahoda. — Ako štejem 6 novih potnikov, je v postajah „Marije Dev.“ okoli jezer pod ravnikom 37 misijonarjev; 22 duhovnov, 3 samostanski bratje in 6 pomočnikov. Štirje misijonarji so za vstanovo tega misijona kri prelili; devet jih je zarad premnogega truda in nezdravega podnebja konec storilo; pet jih je bilo od njih višjih domú poklicanih. V 5 letih se je tedaj 49 misijonarjev podalo v ta silo težavni kraj. Njih trud je pa že tudi veliko sadú obrodil; v postaji Njanza je 500 novokeršenih in postaja pri jezeru Tanganjika obeta v kratkem še obilnejega sadú.

Slovesno vmeščevanje novega Goriškega nadškofa.

V nedeljo 14. t. m., je bil vesel dan, kterega je Gospod naredil! Na vse zgodaj zjutraj prihajali so ljudje v mesto od vseh strani, želeli so videti novega nadpastirja in mu s svojo navzočnostjo pokazati popolno vdanost in pokorščino.

Ob 8^{1/2} pripeljal se je knezo-nadškof v semeniško kapelo, kjer so ga čakali in sprejeli prvostolni kapitelj, gostje iz Ljubljane in Tersta, profesorji bogoslovja in bogoslovci. Tiho sv. mašo imel je kapiteljski vikar monsgr. Valussi. Med to sv. mašo zbirala se je duhovščina za sprevid. Po dokončani sv. maši oblekli so nadškofa v pontifikalni ornat in procesija je začela pomikati se v dolgi versti počasi proti prvostolni cerkvi. Procesija se je vdeležilo razun duhovščine tudi mestno starešinstvo z županom, nekatera društva in zavodi z zastavami. Po obeh straneh ulic je bilo ljudstva vse polno do vélike cerkve. Tu so bili postavljeni vojaki in veterani z godbo, ki so vojaško pozdravili nadpastirja. Stopivšega čez cerkveni prag incenziral je prošt Valussi nadškofa trikrat in zapel se je Te Deum, ki se je nadaljeval med počesčevanjem Najsvetejšega.

Po odpetih nekterih molitvah vsede se knezo-nadškof na sedež, ki je bil postavljen nasproti škofovemu tronu in kaucler gosp. Matija Kravanja je s prižnice prebral cesarsko imenovanje v nemškem in papeževo pismo v latinskem jeziku.

Knezo-nadškof se na to poda na svoj prestol, kjer ga je prošt Valussi v latinskem govoru priserčno pozdravil v imenu duhovščine in ga zagotovil vdanosti in pokorščine. Nadškof je kratko odgovoril tudi v latinskem jeziku in rekel, da trepetaje sprejme to butaro, pa terdno upa, da bo duhovščina pomagala mu jo nositi in da mu bo duhovščina na ta način čast in veselje.

Naj prvi je potem poljubil perstan prošt in za njim kanoniki in duhovščina, svetna in redovna, kar je dosti časa potrebovalo.

Nadškof je potem obmolil neke molitve na čast patronom nadškofije in prvostolne cerkve in molitev za presvetlega cesarja, in podelil je papežev blagoslov s popolnim odpustkom.

Pri slovesni pontifikalni maši stregli so prvostolne cerkve dostojanstveniki, prošt, dekan in školastik, službo dijakona in subdiakona opravljala sta monsgr. Kafol in Marušič. Petje pri sv. maši je bilo lepo, posebno građeval in ofertorij. Maša je bila Schubert-ova.

Pri sv. maši so bili pričujoči: ces. namestnik bar. Pretis in njegov tajnik Conti na prvem prostoru, v cerkvi vsi vradi zastopani v popolni gali, županstvo, vojaštvo, deželni odbor, šole, katoliška družba itd.

Po opravljeni sv. maši in počesčenji Najsvetejšega odpeljal se je knezo-nadškof v svojo palačo, kjer so mu bili odkazani dohodki nadškofije v pričo glavarja bar. Rechbacha in namestniških tajnikov Zimsiča in Rossetti-a.

Ob dveh popoldne je bil slavnostni obed za 44 oseb, med njimi tudi teržaški škof monsgr. Glavina, bar. Pretis in drugi dostojanstveniki duhovskega in svetnega stanú. Pervo napitnico napravil je knez-nadškof sv. Očetu Leonu in presvetlemu cesarju Frančišku Jožefa, nadškofu pa je napil bar. Pretis, cesarski namestnik.

Ob 5 popoldne napravilo je podporno in bralno društvo v prostorih „pri Evropi“ slovesno veselico z godbo, petjem in govori. Predsednik društva gosp. vodja Fr. Povše je v navdušeno sprejetem nagovoru pozdravil novega nadškofa, ki je še tisti dan poklonil mlademu društvu 50 glđ. v dar, in zvečer ko mu je ravno to

društvo napravilo bakljado z godbo in petjem. sprejel je odbor, ki ni mogel prehvaliti milostljivega sprejetja.

Po šestih bila je tudi nadškofu na čast akademija v prostorih hiše grof Coronini-eve. Zanesljivo rečem, da taka „beseda“ je primerna osebi, kateri na čast se je napravila. Da je bilo kaj posebnega, naj zadostuje povedati, da je imel italijanski govor prošt Valussi, in kedo ne vé, kako mojstersko zná ta gosp. svoj materni jezik rabiti, posebno pa pri takih prilikah; zadostuje omeniti, da je prof. dr. Mahnič v slovenskem jeziku besede Zorn, Matija, Alojzij s tisto spretnostjo, eleganco in učenostjo raztolmačil, ktera je njemu lastna, in je poseben vtis napravil na tiste, ki so jezikov zmožni, ktere je pri razlagi rabil; tudi zadostuje zapisati ime Podgornik — Tolomej in vsak, komur je to ime količkaj znano, bo vedel, kako ta gospá zna strune vbirati na glasoviru. Sama odlična gospoda je bila pri tej „besedi“ zbrana.

Naj še omenim, da so se razdeljevale deloma tudi med slavnostnim obedom in potem razne tiskane čestitke novemu nadpastirju, zložene v raznih jezikih. Delce v latinskem, italijanskem in slovenskem jeziku Vam tu priložim za spomin. (Jako vstregli s prelepim dopisom in krasnimi prilogami. Hvala! Vr.) Tako so vsi krogi prizadevali si prvi dan častiti novega-knezo-nadškofa vsak po svoji moči. Bog daj, da bi naš Alojzij, tako ga ponosno imenujemo, veliko veliko lét vladal nadškofijo srečno in po volji Božji, v prid vsem brez izjeme. Bog pa tudi Njega ohrani sebi v čast, nam v veselje „ad multos annos“ — mnoga leta, kar v najglobejši ponižnosti vošči dopisnik
F. V.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Prevzvišenemu, Prečastitljivemu gosp. novemu Metropolitu našemu, Alojziju Matiju Zorn-u.

Temnih oblakov zastor zakriva nočno obnebje,
Redkih le zvezdic sijáj tužno predira temo.

Potnik po gošči naprej le z bojazuim stopa korakom,
Plaši ga ljuti vihár, bega tulenje zverín.

Kar tam na vzhodu, poglej! že belkasto kaže se zora,
Rožnih čez hrib in čez plan pošlje nam žarkov zablisk.

Sape razburjene moč pojémlje in zdajci prenéha.
Spravijo v kraj se zverí; blagi približa se mir.

Bron posvečeni, čuj, zapoje: Avé Marija!
Mili ta glas prepodí zdraženih trumo hudób.

Slavo prepéva Bogú innož pevcev drobnih krilatih;
Kmetič na polje hití; bednemu vzraste pogúm. —

Tema, besneči vihár, ponočnih zverín rijovéne,
Slike poganskih so zmót, krutih peklenških močí.

Kar tam na vzhodu nakrát zasvetila se luč evangel'ja;
Kamor li sega nje svit, vmakne se duševni mrak.

Vzhod, jug, séver, zapád scútijo blesk ta čarovni;
V Rimu svetilnik mu je; Rimu je Oglej verstnik.

Marka, Mohar, Fortunat, Valer'jan, Hilarij, Kromacij,
Popon in drugih lép broj — slavni so stolici kinč.

Vere preblazene žar obséva Oglej, Frijulsko.
Vseh slovenskih dežél kmalo ogreva sercá. —

Slavnih prednikov zdaj nastopnik Alojzij Matija
Zori prisija enák; živi, oj živi Ga Bog!

Mnogo naj srečnejših lét z besedo, dejanjem uzornim.
Čedo, mili Pastir! vódi na blaženi dom!

Opomba. Ta spév sicer ni bil tukaj za očitnost namenjen; nadjamo se pa, da nam pesnik ne bode za zlo vzel, ako ga „Dan.“ naznani, kar je toliko bolj primérno, ker 26 verstic meri na 26 lét, odkar je bil prevzvišeni novi gosp. nadškof mašnik posvečen. Vr.

V Stari Loki. (Pridiga.) (Konec.)

Kakor pa je molitev sv. roženkranca svojo moč skazovala ob času sv. Dominika, tako tudi neštevilno-krat pozneje, posebno pa v vojskah zoper Turka. L. 1571 je bila pri Lepantu strašna morska bitva s Turkom. Sultan Selim II je bil s silno vojsko na morji in zagnal se je naravnost proti Italiji, češ, da bo vso keršansko Evropo svoji oblasti podjarmil. Keršanska moč je bila majhna v primeri s turško; papež Pij V pa je vso vojsko izročil v varstvo nebeške Kraljice in poslal je avstrijskemu pomorskemu poveljniku sv. blagoslov in zastavo s podobo Marije Dev. Štiri sto turških bark je stalo grozovito okovarjenih na vojsko pripravljenih pod poveljstvom Ali-pašatovim in ravno hočejo dalje odriniti: kar se jim pa veliko manjše število keršanskih bark nasproti zažene in prične se prestrašna vojska. Med tem so pa bratovšine sv. rožnega venca v procesijah šle od cerkve do cerkve in so za zmago molile; vsa Evropa je molila in silne množice vernikov je romalo k Mariji Dev. v Lovreto na božjo pot. Kar neutegoma je papež Pij V v Rimu, od Boga razsvitljen, naznanil, da je zmagala keršanska vojska.

In res je bilo tako; kerš. vojaki so se vojskovali kakor leví, pa klicali v Marijo. In lejte! po več urah kervave bitve so zmagali kristjanje popolnoma; 200 turških bark so vzeli ali pa potopili v morje; 57.000 sovražnikov je bilo pokončanih, 20.000 keršanskih sužnjev rešenih. Ta preslavna zmaga še z drugimi poznejšimi vred je bila vzrok, da se je začel praznik roženkranske Matere Božje na papeževo povelje po vsem svetu obhajati.

Iz tega je očitno, kako dobra, koristna je molitev sv. rožnega venca, še posebno kdor je v njeni bratovšini. Sv. Alfons Ligvori pravi: „Bratovšine sv. roženkranca so ravno tolikere Noetove barke, v katerih ubogi svetni ljudje pred viharjem skušnjav in grehov, ki svet zalivajo, pribežališe najdejo.“ Drugi bogoljuben mož pa kliče: „Blagor hiši, v kateri ostaja Marija, sveta skrinja zaveze, kjer se namreč Jezus in Marija častita, preslavljata in hvalita s sv. rožnovencem; zakaj s tem nebeškim, marijanskim početeševanjem smo bili vselej oblagodarjeni, vedno blagoslov Božji vživamo, in vživali ga bomo vekomaj.“ Čudijo se ljudje večkrat, pravi neki pobožen mož, zakaj v tej ali tej hiši taki mir gospoduje, taki red in taki blagoslov, in ako se preiskuje, se najde vzrok, v tem namreč, da pridno molijo roženkranc.

Spoštovani Staroločani! Vas ni potreba k tej lepi molitvi še le buditi, ker vsa fara, kakor se mi zdí, prav pridno moli roženkranc. Saj nekdanj je bilo tako. Priča tega je bratovšina, ki jo že 300 let imate; že v stari cerkvi je bila prav lepa kapela sv. roženkranca, ki je bila vam močno priljubljena, in že blizo 50 let je, ko sem hodil kakor šolar tudi jest ob sobotah tukaj molit, ko so nam eden gosp. kaplanov v tisti kapeli rožni venec molili.

Priča, da ste prijatli sv. roženkranca je prelepa kapelica na sredi Fara, ktera je znotraj polna in še zunaj z ljudmi obsuta ob nedeljah in praznikih zvečer in eden izmed vas jim moli na glas sv. rožni venec in litanije Marije Dev. Nič ni dvomiti, da s tako zvesto molitvijo ste že veliko dobrega po Mariji od Boga sprosil in veliko hudega si odvernil. Pravili so stari

možje, kako je bila svoje dni v kratkem večkrat Fara pogorela; odkar so pa prelepo kapelo zidali in v nji pridno sv. roženkranc molite, se to več ni zgodilo.

Priča, da ljubite sv. roženkranc, so tako rekoč vaše okna, ker ako kdo zvečer po Fari gre, mu kakor potoček iz hiše molitev sv. roženkranca na uho šumljá. Saj nekdanj je bilo tako, in ne dvomim, da je še. Prav imate, da tako ljubezen skazujete do te molitve, ker s tem posnemate tudi duhovne v molitvi. Mi duhovni moramo vsak dan moliti duhovne ure ali tako imenovani „Brevir;“ namesto tacega brevirja pa vi neduhovni imate sv. rožni venec, ki obsega tudi molitve in premišljevanja, kakor naš brevir. Tudi je roženkranc podoben brevirju, ker celi roženkranc ima 150 češena-Marij, kakor Davidove psalmske bukve obsegajo 150 psalmov. Zato vse tri dele roženkranca nekteri tudi „psalter“ ali psalmovanje imenujejo. Vi prav močno radi imate tudi šmarnice, ki se obhajajo mesca majnika; lejte: mesec oktober letos ni nič družega kakor druge šmarnice, ker so sv. oče Leon XIII ta mesec za letos posebej Mariji posvetili; toliko ljubši Vam bo torej letos ta mesec in pa sv. roženkranc, ker je tako imeni-nemu namenu posvečen.

Prav močno tedaj je želiti, da naj se ta mesec popolnoma po željah sv. očeta papeža posvečuje, da naj se prav veliko moli, se velike množice grešnikov vredno spové in spreoberne, da naj vsi nemirni pokoj zadobijo, sovražniki sv. Cerkev odjenjajo od svoje hudovoljnosti, nehajo svet zapeljevati, se na pot pokore obernejo in odidejo svojemu lastnemu pogubljenju. Sv. Oče so na zvon sile udarili, naj tedaj sleherni pripomore, kolikor mu je moč, da se namen Mariji posvečenega mesca popolnoma doseže. Posebno naj noben vernik ne opusti ss. zakramentov vredno prejeti in se odpustkov Marijinega mesca — zlasti še dušam v vical v prid — vdeleževati.

Ker smo pa danes z zvonovi začeli ta premislik, sklenimo ga tudi z zvonovi. Četerti zvon je posvečen Jezusovemu in Marijinemu presv. Sercu; pred več leti se je bila vsa naša škofija zročila in posvetila Jezusovemu najsv. Sercu, — ta zvon Jezusovega in Marijinega Serca bodi tega posvečenja pri vas nekak vedni in glasni opominjevalec. Najsv. Sercema naj bo v novo izročena in priporočena cela fara, da bo obvarovana vsih dušnih in časnih nesreč, kakor pravi napis na tem zvonu: „Presveti Jezusovo in Marijino Serce, Vama se zročimo vsaki čas, sosebno zadnjo uro!“ ali kakor pésem pravi:

V naj svetejši Serci dvé
Farmani se vsi zročé,
In posebno zadnji čas
V sveti raj sprejmite nas!

Kdor koli bi bil v kaki skušnjavi ali nevarnosti smertno grešiti, naj se spomni, da je Jezusovemu in Marijinemu Sercu posvečen, ter bo ostrašen skušnjavo zmagal.

In kakor sem zvonove nagovoril v začetku, tako naj rečem zdaj k sklepu:

Zvonovi zvonite
Gospodu na čast,
Vse serca zbudite
Za čednosti rast!

Zvonovi zvonite,
Mogočno donite
Čez hribe in plan:
Veseli je dan —
Veseli je dan!

Iz Št. Vida na Dolenjskem, 3. okt. (Vmeščenje novega župnika.) Prebridko je žalovala fara sv. Vida, ko je bil v Svečnico t. l. umerl preblagi g. fajmošter Matija Kulavic. Kakó skerben dušni pastir je bil ranjki in delaven na vse strani ukljub vednemu bolehanju, je bilo na drobno popisano v njegovem življenjepisu, ki ga je po smerti njegovi v nekterih številkah priobčila „Zg. Dan.“ Izverstno olepšana cerkev, okusno prenovljeni farovž, krasni vertovi obsajeni z naj zlahtnejšim sadjem, mnoge koristne družbe in bratovšine, ktere je ranjki vpeljal in razširil, in še veliko družega storilo ga bode nepozabljivega v fari Št. Viški. Truplo predragega gosp. počiva v materi zemlji in zelena travica je prerasla njegovo gomilo, verh ktere stoji prelep spominek, poslan iz Dunaja od ljubečega brata, dr. Jan. Kulavica. Marsikteri očenaš se je že izmolil na grobu, in upamo, da bodo hvaležna serca tudi v prihodnje goreče prošnje za dušni mir ranjkega k Bogu pošiljala.

Fara Št. Viška ni ostala dolgo zapuščena vdova. Že 4. junija so bili za njenega prihodnjega voditelja imenovani čast. gosp. Štefan Jaklič, doslej fajmošter v Dolenji vasi pri Ribnici. 1. oktobra se pripeljejo željno pričakovani gosp. v svojo novo faro. Na Muljavi, mejni vasi proti Kerkí, čakala je gosp. farna duhovščina, nadučitelja iz Št. Vida in Gabra ter več odličnih mož kot zastopnikov naše fare. Štirje jezdecí na čilih konjičih so jahali naproti naprej od Muljave. Ko se jezdecí nazaj gredé prikažejo in voz z novim gosp. fajmoštrom, ki jih je spremljeval njih brat, g. Jož. Jaklič, fajmošter v Starem logu, zagromé možnarji na vzvišenem griču Muljavskem. Pri krasnem slavoloku z napisom:

„Fara se raduje cela,
Ker očeta je prejela,“

stopijo gosp. fajmošter z voza med svoje nove farane, kjer jih priserčno pozdravi duhovščina, in potem jih župan Muljavski gosp. Jož. Spendal iskreno nagovori: „Čast. gosp. župnik! Kot župan tukajšnje občine Muljave Vas na meji prostrane fare Št. Viške z radostnim srcem pozdravljam. Željno smo pričakovali vsi farani današnjega dneva, ko pride med svoje verne ovčice novi duhovni oče, novi skerbní pastir. Zató naj danes iz dna naših serc veseli glas zahvale doní do neba, da smo prejeli zopet očeta in dušnega vodnika. Dovolite, da Vam v imenu vse fare zakličem: Dobro došli, Bog Vas sprimi!“

Gosp. fajmošter se s priserčnimi besedami zahvalijo za častni sprejem in prijazni pozdrav, rekoč, da si bodo s pomočjo Božjo in vzajemnim delovanjem s prvimi možmi fare prizadeli težavno nalogo, ktera jih čaka, koristno in vspešno v čast Najvišjega ter v časni in večni blagor svojih novih faranov izverševati. Na to stopi pred gosp. mlada hčérka županova s sledečim nagovorom:

* „Otroci v sólzah se topijo,
Očeta draž'ga če zgubijo,
Bridkost zaliva jim sercé,
Kdo skerbel bode zdaj za njé?“

Tako je fara žalovala,
Po ranjkem župniku plakala,
Ki blag so bili nam pastir,
Sejali med nas Božji mir.

Al' danes rádost nas navdaja,
Ker župnik novi k nam prihaja,
Št. Viška fara ni več s'rota,
Očetu novemu pogrinja pota.

Na meji občine Muljave
Sprejmite rádostne pozdrave,

Naj blagoslovi Vas Gospod,
Naj vodi, var'je Vas povesod!

Naj zdrave vedno nam ohrani,
Nesreč vsakterih vedno brani,
Obilo vspeha podeli,
Da srečni bomo Vi in mi!“

Po teh besedah deklica pokloni gosp. fajmoštru prekrasen, umetno zložen šopek iz poljskih raznobarvenih cvetlic. Vidno giujeni sprejmó gosp. fajmošter šopek povdarjaje, da je ravno na cvetoči dragi mladini, ktero jim cvetlice predstavljajo, vse ležeče, vsa prihodnjost naroda, in da jim bode skerb za nravno izrejo mladine narbolj pri sercu.

Po tem iskrenem pozdravu se odpeljejo gosp. fajmošter, jezdecí naprej, spremstvo za njimi, proti Št. Vidu. Na mnogih gričih ob cesti doní mogočno streljanje. Izverstno sestavljeni slavoloki se čez cesto razpenjajo z napisí:

Blagoslovi, Oče večni,
Prihod župnika presrečni!

Bog Te sprimi, župnik novi,
Dela Tvoja blagoslovi!

Pozdravljen, novi naš pastir,
Povesod Te spremljaj Božji mir!

Ljudstvo se v trumah zbira ob cesti in pozdravlja čast. prišleca. Veličasten sprejem je čakal gosp. zopet pri „Korenu,“ kjer se pot z vélike ceste proti Št. Vidu zavije. Velika množica ljudi je bila zbrana; ob cesti proti Št. Vidu pa je stala v verstah, z zelenimi vejicami v rokah, šolska mladina. Podžupan Št. Viški, gosp. France Pajek, pričakuje gosp. fajmoštra pod slavolokom, ki je bil ves okinčan s krasnimi zastavami, ter gospoda takole nagovori:

„Kot predstojnik farne vasi Št. Vida si jemljem čast, Vas tukaj na razpotji, predno boste z vélike ceste zavili proti svoji novi domačiji, v imenu vseh Št. Vidcev iskreno pozdraviti. Milostljivi Bog poslal nam je v Vaši čast. osebi novega duhovnega očeta. Naj pa tudi dobrotljivo podeli, da bi starodavna in dobroglasna fara sv. Vida vedno slovela z zvestobo in pokoršino do svojih dušnih pastirjev! Naj podeli, da Vaše bivanje med nami vedno bode veselo in blagoslovljeno po obilnem sadu v dušnem pastirovanju! Bog Vas živi in ohrani pri nas leta in leta!“

Gosp. fajmošter iznenadeni od tolikanj priserčnega sprejema se zahvaljujejo županu in mnogoštevilnemu ljudstvu za veliko veselje, kterege so jim napravili; — kar se jim približa iz verste šolske mladine deklica ter jih pozdravi:

„Mladina šolska, tukaj zbrana,
Poklanja serca véрно vdana,
Saj družega Ti nima dati,
Kot serca zvesta darovati.

Oh bodi učenik nam mili,
Kot župnik ranjki so nam bili.
Pokorni hočemo Ti biti,
Ljubezen Tvojo poverniti. —

Nauke Tvoje poslušati,
In zvesto se po njih ravnati,
Mladine šolske je obluba,
Bogu in Tebi narbolj ljuba!“

Po tem nagovoru jim krasen cvetlični šopek, prvemu podoben, podarí. Gosp. fajmošter zopet spregovoré, rekoč, da jim je bila šolska mladina vedno nar-

bolj priljubljena, da so zlasti kot katehet v Postojni veliko imeli pri šoli opraviti in da bodo tudi tukaj posebno pozornost obračali na šolsko mladino in njeno blago izgojo.

Med veselim priterkavanjem zvonov pridejo spoštovani gosp. v Št. Vid ter se podajo v lepo okinčano in razsvetljeno cerkev podelit vernemu ljudstvu blagoslov s presv. R. Telesom. V tem slovesnem trenutku je vsacemu solza zalesketala v očéh in gotovo se je tudi Narvišji Pastir milostno ozeryl na svojega ponižnega služabnika in pobožno ljudstvo, ter pripel mej njima véz ljubezni in edinosti, ktera naj ju sklepa vedno enako tesno in stanovitno.

Gosp. se zdaj podajo v farovž, ki je bil ves ozaljšan in z malimi smrečicami obdan. Pred vhodom je stal lep slavolok z napisom, s katerim se strinja vsa fara Št. Viška, želeča gosp. župniku:

„Leta mnoga tukaj bivaj.
Blagor na-Te Bog razlivaj!“

Roženkransko nedeljo so bili gosp. fajmošter slovesno v svojo novo službo vpeljani, ter svojim sedanjim faranom predstavljeni. Načelniki deželske gosposke, 12 duhovnov iz sosednjih fará, ter veliko vernega ljudstva se je vdeležilo cerkvenega opravila, pri katerem so preč. gosp. dekan iz Šmarija A. Drobnič v temeljitem govoru razlagali težke in vestne dolžnosti duh. pastirja na deželi, ter so na serce pokladali faranom nasprotno dolžnosti vernikov do svojih duhovnov. Naj se spolnijo vnete besede slavnostnega govornika, da Bog v preobilni meri podelí svoj sveti blagoslov v izveličanje ljudém in pastirju!

Prijateljskih nagovorov pri svečanem obedu ne bom našteval, ki so v navadi ob tacih prilikah; naj omenim le še to, da je eden domačih gospodov napravil veliko veselja izbrani družbi s tim, da je sprožil na mizi dva lepo pisana čokoladna možnarja, ki sta se brez vsake nevarnosti za odlične goste razletela in poln kup raznih sladčic na mizo izsula. Tako se je končala prelepa slavnost, kteri naj sledi čez četert stoletja župnikova jubilarna svečanost v Št. Vidu. Vse se je razšlo z najboljšimi voščili novemu gosp. Št. Viškemu, kterega naj milost Božja vedno spremlja pri izverševanju svetega poklica!

Iz Polja, 21. oktobra. Prav veseli smo bili tridnevniče o praznovanju stoletnice, odkar je bila Poljska v župnijo povzdignjena; in naj lepšo hvalo smo dolžni za to lepo slovesnost preč. gosp. župniku Levičniku, ki so nam jo priredili; enako priserčno zahvalo imamo dati tudi preč. gosp. duhovnom pridigarjem in spovednikom, ki so Poljski fari v duhovno korist darovali svoje telesne in duševne moči. Poljci, ki so vselej v velikem številu zbrali se v Božji hiši, so pa tudi čast. gosp. pridigarje, ki so vsi v izbranih predmetih z znano zgovornostjo govorili, kaj zvesto poslušali skoz in skoz in nikakor ne dvomimo, pač da, naravnost rečemo, da bode gotovo ali je pa že marsiktera beseda pognala kal do zdravega zernja: oblubo in klep nadaljne večje gorečnosti v čast Jezusu in Mariji. Bilo je tudi duhovnega dela veliko o tridnevniči; kajti za kakih 1700 ljudi se potrebuje obilo časa. truda in gospodov pri delitvi ss. zakramentov. In v resnici! Domačima gospodoma bi bilo nemogoče toliko ljudém postreči v tako kratkem času, ako bi duhovni sobratje ne bili blagodušno darovali svoje moči v Božjo čast. Počastili so Poljsko faro z delom o tridnevniči pridigarji preč. gosp.: v nedeljo dr. Lampe, kanonik dr. Čebašek, Šiška; v ponedeljek P. Adolf in g. Flis; v torek P. Jožef in domači župnik, ki so nekaj opravljali tudi službo Božjo, nekaj pa spovedovali; počastili so Poljce tudi preč. monsr. gosp. kanonik Jeran; gvardijan P. Kalist, P. Vilibald,

Št. Lenarski gosp. župnik Finc in njihov kaplan g. Korbič, pa g. Smrekar iz Polhovega gradca, ki so tudi nekaj opravili službo Božjo in spovedovali. Preč. gospodje! Bog Vam plačaj stoterno! Mi vam zagotovljamo pa hvaležen spomin in spoštovanje s serčno željo, da se vidimo še kterikrat.

Kakor upamo, da je po notranjem, v duhu, po taki poti lepo in praznično bila obhajana tridnevniča, tako je tudi vnanja stran Poljske cerkve spominjala nas slovesnosti, budila k pobožnosti. Znotraj cerkev sicer ni bila kaj posebno opravljena, ker je še brez tega vsa praznična (bila je namreč v zadnjih letih po čast. gosp. župniku vsa prenovljena); le malih in velikih cvetlic je bilo postavljenih pri velikem oltarju, da je bilo pri njem ko v kakem vertičku; zunaj cerkve so pa fantje postavili dva velika in mnogo manjših mlajev, na kterih so vihrale zastave papeževe, cerkvene, narodne, cesarske in habsburške; dekleta so pa bile spletle iz zelenja in cvetlic mnogo vencev in jih pripele na primérnih prostorih. Tudi napisov, primérnih cerkveni slovesnosti, bilo je brati. Pri vходу na pokopališe na vnanji strani bil je napis:

Poljska fara se raduje:
„Ko stoletnico praznuje.“

Na notranji strani pa:

Farno cerkev vedno ljubil bom:
„Ona me peljá v nebeški dom.“

Pri vходу:

„Mati!“ — si nam farna cerkev ti!
„Ker v tebi se sv. kerst delí.“

Tudi čast. gosp. duhovnom bil je posvečen napis in sicer pri vходу v zakristijo v latinskem jeziku z besedami:

Intrans ad laborem:
Dei, en! — honorem!“

Tudi farna hiša, sozidana 1781, se je nekako vdeleževala te slavnosti, kar je ona sama bralcu razodevala z besedami:

Vesela sprejemam sto let že in čez
Gospode duhovne za delo z nebes.

Dan za dnevom o tridnevniči bežal je eden hitreje memo drugega v neskončnost, in na enkrat približal se je čas sklepa. K sklepu so nas počastili pa še naš preč. gosp. dekan, kanonik Urbas, ki so s slovesnim „Te Deum-om sklenili lepo svečanost. Naj nas praznična stoletnica pripeljá vse tje, kjer bomo vekomaj novo, vekomaj staro, vekomaj ono in isto stoletnico praznovali v Božjem češenju na nebeških višavah!

Na Hervaškem, kakor je znati, dobro pospešuje katoliško življenje. V Nedelišču so 7. t. m., kakor naznanja „Katol. List,“ z ginljivo slovesnostjo blagoslovili in v cerkvi postavili prelepo štatvo Marije Dev. Lurške. — V glavnem mestu Zagrebu nadaljujejo s popravilanjem prvostolne in družih cerkvá. — V novi Gradiški je bila v praznik Marije Dev. Rožniške keršena 30letna izraelka Berta Spitzer. Bog ji podeli stanovitnost.

Dogma nezmotljivosti pred nemško državno sodnijo v Lipsiji (Leipzig).

Nemška državna sodnija je 28. rožnika t. l. to-le določila: „Dogma papeževe nezmotljivosti je nepogojna nasledek celotnega cerkvenega nauka, psovanje

te dogme je toraj zaničevanje katoliške Cerkve.“ — Čast sodnji, da je to reč, ki utegne še marsikje prav priti, pri korenini prijela in pošteno razsodila. Ne le „Emscher Zeitung“ na Pruskem, ampak tudi marsikteri časnik pri nas je zaslužil zarad psovanja v tem oziru na perste kercnjen biti.

Znamenitost meništva. Kakor od protestanske sodnije v prednjem slučaju, tako so primerljeji v novem času, da se imamo tudi od protestanskih zgodovinarjev kaj učiti. Veselo je, pravi „Grazer Volksblatt“, da tudi protestanski zgodovinarji bolj in bolj spoznavajo znamenitost meništva v prid človeštva. Primérno popisovanje, kako silovito moč so imeli menihi do olike in zboljševanja starodavnih Nemcev, se nahaja v prvem sošitku nemškega slovstva Fr. Hirscher-ja, od početka do naj novejšega časa (v Lipsiji 1883). Potem nateza več izgledov in pravi n. pr.: „Samostanskemu življenju so dolžni hvalo ne le za literaturni vspeh od polovice tisočletja, ampak tudi za omikanost Nemcev, ktera je neločljiva od meniškega kulturnega delovanja. (Nadaljno obširno izpeljevanje ima Beilage: zu Nr. 240 „Grazer Volksblatt“ od 20. okt. t. l.)

Ss. Simon in Tadej.

1.

Vsi se danes veselimo,
Serce naše se ogrej!
Ker patrona vaj' častimo,
Sveti Simon in Tadej!

2.

Živa vera je zbudila
Svet'ga Juda, Simona:
Sta vse svetno zapustila
In sledila Jezusa.

3.

O kakó brez vsake mére
Je gorelo njú Sercé
Za sejánje svete vére,
In za duš zveličanje!

4.

Sveti Simon, sveti Juda
Gresta v daljno Jutrovo;
Ni žal dela in ne truda,
Da učita množico.

5.

Na Perz'jansko se podala,
Ju ljubezen božja žgè,
Spreobneta še kralja
In njega podložnike.

6.

Al sovražnik ne miruje,
Iše sveti sad zatréť,
Zoper vero podpihuje,
Treba njima bode vmret'.

7.

Simon z žago grozovito
Bil od ajdov je končan,
Juda z mečem silovito
Pa je bil ob glavo djan.

8.

O aposteljna velika,
Sveti Simon in Tadej!

Pomagajta nam svetnika
S svojo prošnjo v sveti raj!

—av.

Memorare — Spomni se.

Spomni se, Devica mila!
Da še slišati ni blo,
Da bi tiste zapustila,
Ki se k Tebi zatekó.

Kdor se Tebi je izročil,
Res ni zapušen še bil;
Kdor se Ti je priporočil,
Vselej je pomoč dobil.

K Tebi, vseh devic Devica!
Prav zaupno zdaj hitim;
Draga moja priprošnjica,
V Tvoje varstvo pribežim.

Pred Teboj, o ljuba Mati!
Grešnik zdihajoč klečim;
Hiti meni pomagati,
Da še milost zadobim!

Oh ne pusti me zdih'vati,
Ne zaverzi mi prošnjé,
Ti Besede večne Mati,
Sliši in usliši me!

A. V.

Razgled po svetu.

V Freiburgu na Badenskem je umerl slavni pisatelj Alban Stolz. Rojen je bil l. 1808 v Bühl-nu na Badenskem, mašnik postal l. 1833. Poslednje njegovo delo je „Kalender für Zeit und Ewigkeit“ za leto 1884; tedaj je še naprej delal, kot je živel.

Dobiva se ta poslednji njegov „koledar“ v kat. bukvarni; cena 21 kr. Obravnava pa 8 zveličanskih čednost. V obravnavi „blagor žalostnim“ pravi med drugim: „In ko bodeš, o čitatelj, kedaj ob koncu svojega življenja v duhu pregledal svoje preživljene dneve, ti veseli tvoji dnevi nič prav ne bodo dopadli; toliko bolj pa ravno bridkostni dnevi, zlasti taki, ko si radovoljno bridkost si izvolil.“

Iz Tonkina piše apostolski vikar Puginier, kako so ondotni pogani misijonarje mesarili.

O. Béchet je bil zapert v Nam Dinh-u 24. maja, in z njim 5 katekistov in dva vernika, ki so ga spremljali.

Vsi so bili po kratkem zaslišanju obsojeni, da jim bo glava odsekana.

Zdajci so bili odpeljani na moriše.

P. Béchet, poprej zvezan, je bil rešen zvéz.

Morija se je pričela s sedmerimi Tonkinci, katerim so glave odsekali: soldaški rabeljni so jih obglavili vsacega z enim ali dvema mahljejema; pri misijonarju je kruto mučenje bolj dolgo terpelo: še le ko je bil vrat ves razsekan, je padla glava.

Mandarin (višji vradnik) je bil pričujoč pri tem mesarjenji.

P. Béchet je bil dve leti v Tonkinu. —

Taka je poganska olika!

Rusko. Ruska vlada je poslala pisanje do sv. Stola v Rim, s katerim naznanja, da so jenjale vse zavire, ktere so zaderževale imenovanje ruskega poročnika pri sv. Očetu. Prosi torej, naj prične sv. Stol

dogovor z rusko vlado, da se zaznamja osebnost za to opravilo. Boje, da je gotovo za poslanca odmenjen Butėnev, kateri je tudi dozdej vodil dogovore o tej reči z rimskim sv. Stolum. Vidi se, da umna ruska vlada umeva, kar je dr. Schmitz nedavno rekel v 30. shodu nemških učenih katoličanov v Düsseldorfu, namreč: „Že je svet spoznal, da brez vere ni zdravila za človeško društvo, zato se od vsih strani išče pomoč od Cerkve; sej brez Cerkve se ne more ozdraviti človeštvo, in društvo samo ne more brez nje rešiti mnogih sedanjih družbinskih vprašanj.“ Na ravno tem shodu je dr. Vindhorst predlagal, da naj se čem berže napravi mednarodno edinstvo vsih katoličanov pod vodstvom sv. Stola. Tako edinstvo, pravi, je zelo potrebno v našem času. Zakaj, kadar se od vsih strani navaluje na pravice Cerkve in sv. Stola, je potreba, da se katoličani vsega sveta postavijo v edinosti na odpor. Dve sto milijonov katoličanov pod eno zastavo mora prej ali slej privojskovati svobodo Cerkvi, samostalnost in neodvisnost sv. Očetu. — Bog daj na vedne priprošnje ss. Cirila in Metoda, da bi se ti vojšaki pomnožili še z neštevilnimi vzhodnjimi, zdaj še ločenimi kristjani. Rusija je pot nastopila; molimo, da jo skoro doverši.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Bolni osebi za dušne in telesne potrebe. — Brat in sestra za zdravje. — Nekdo v veliki potrebi in stiski, da bi se ga Bog usmilil in mu pomagal. Hvaležno spozná, da mu je bilo po tej poti že dostikrat pomagano in upa tudi zdaj še rešen biti. — Družina priporočena v bratovsko molitev naše ljube Gospe za hišni mir in potolaženje razburjenih src. — Dijak se priporoča v molitev k Materi Božji, da bi mu izprosila zdravje. — Bolna gospa, da bi bila rešena nevarne bolezni. — Vsim udom naše ljube Gospe v gorečo molitev priporočena žganjepivka, ki tudi gerdo preklinja in rassaja, da bi se spreobrnila in začela keršansko živeti, ter odšla pogubljenju svoje duše. Uslišanje se Mariji v zahvalo razglasí. — Brezumna posvetna oseba, ktere zveličanje je v veliki nevarnosti, za razsvitljenje in spreobrnjenje.

Zahvale.

Da v veči čast Božjo spolnim obljubo, iz celega serca očitno naznanjam zahvalo Presveti Trojici, Mariji prečisti Devici, sv. Jožefu, sv. Frančišku, sv. Antonu in svetima Deodatu in Alojziju za nezasluzno milost, da sem dosegel sprejem v samostansko življenje.

G. F. R.

Koledar za prihodnji teden:

29. vinotoka. S. Narcis. — 30. S. Alfons Rodrigec. — 31. S. Volbenk. — 1. listopada. Vsi Sveti. — 2. Vernih duš dan. — 3. S. Just. — 4. Pet in dvajseta nedelja po Bink. Zahvalnica. S. Karol Bar.

Posvečen je mesec listopad posebno bogoljubnim delom za duše v vicah. Si li zapisan v kako bratovščino za duše v vicah? Ali daruješ za nje katerikrat sv. Obhajilo? Ti je li znano velikoserčno djanje ljubezni za duše v vicah?

Listek za raznoterosti.

Preblagim prijatlom, ki so za 18. dan tega mesca prelepe svoje občutke razodeti blagovolili,

prav živa zahvala in poklon! Bog poverni z vso tisto obilnostjo, kakor želim sam, pa nisem zmožen.

Vrednik.

Vabilo. 3. novembra ob šestih naj se zberejo v reduti (v šolski sobi 5. razreda) tiste delavke, ktere se spet želé vdeleževati poduka v ročnih delih in šolskih predmetih.

Vodstvo.

Perva jesenska Tombola v prostorih katol. družbe bode 4. listopada (nov.); začetek je o poli šestih zvečér.

Iz Novega mesta. Pri nas se rožni venec prav pridno moli. K spovedi jih pa toliko prihaja, da skoro ni moč vsih odpraviti.

Iz Bremena, 15. okt. Srečno došli do tod, v sredo-jutro, 17. t. m., popoldne odrinememo proti Novemu Jorku od Bremen-zavetnika... Molite za nas.

Jož. Fr. Buh,
misijonar.

Kaj bi radi sežgali? V Lisabonu na Portugalskem je mestni odbor dovolil merliče sežigati, ob času kužljivih bolezni pa celo zapovedal jih páliti! Pa ne zadosti: celo kosti hočejo o svojih časih po pokopaliških zbirati (ne mara izgrebati, kakor hijene?) in sežigati!

Naj berže je tem „humanistom“ malo do merličev, mertvaških kostí in njih sežiganja: oni bi radi le duše sežigali; pa kaj, ko se ne dá!

Znamuja na zemlji. Živo v spominu so še mnogim groze pri Neapolu in kmali potem na Jutrovem. in že spet se naznanja strašen potres, ki je razdeval otok Kios, še bolj pa njemu vstrični polotok ob Smirni. Potres je terpel samo malo sekund, nekaj trenutkov; pa koliko razdjanje! Med Vurlo in Džezmo je večina hiš podertih, čez 20.000 ljudi brez podstrešja in 1000 mertvih, ali pa hudo poškodvanih! Prebivalci zavetnika Džezme so bežali na ladije. Mnogi, ki so v prevelikih množicah na manjših ladjah in čolnih pribežališa iskali, so v razburjenih valovih potonili. Kios sam je veliko manj škode terpel. — Ljudje se zoper Stvarnika in Odrašenika vzdigujejo, zato pa natora zoper ljudi...

Smert ostudnega skopuha. V Moskvi so 10. t. m. našli mertvega nekega G. Kukin-a, ki je bil štirikrat milijonar. Ni ga bilo dva dni iz sobe, toraj je sin poklical policijo, dal vlomiti vrata in našel je očeta merliča. Pa v kakem stanu! Stegnjen čez skrinjo, v kateri je imel denarje, jo je terdo stiskal z rokama; v kerčevitosti rok in v zobéh se je kazala obupnost. Znati je, ko je nesrečni čutil, da mu življenje gasno, je še enkrat vso silo napél, da bi terdno deržal svoj zaklad in ga ne pustil ubežati. V skrinji so našli silo veliko denara in mnoge državne papirje, vse plesnjevje, da jih ni bilo več poznati. Kukin ni nikoli izdal ne vinarja za kak dobrotni namen, nikoli ni podaril revežu le ene kopeke (nekak ruski sold) ne. Vžival ni družega kakor kruh, sol in vodo, oblačil se je pa tako umazano, da so se njegovi sinovi sramovali z njim hoditi. Djal je v zapušeni poslednji volji, da je s smertjo denar pokopal.

„Kameni modrih.“ ter pravila življenja.

1. Vive honeste, bibe modeste — Sanus eris.
Živi čedno, pij le redno — Zdrav boš vedno.
2. Adhibe curam, serva mensuram — Dives eris.
Delaj rad, boj se potrát — Bodeš bogat.
3. Sis purae mentis et abstinentis — Bonus eris.
Bodi zatajliv in sramožljiv — Boš ljubeznjiv.
4. Parce peccanti, da supplicanti — Pius eris.
Žaljenja zbríši, prošnje usliši — Angelj boš hiši.

5. Libellos lege, quod sapis tege — Prudens eris.
Dobre bukve brati, z učenostjo ne bahati — To modrosti vir je zlati.
6. Peccantes puni, iratos uni — Justus eris.
Hudobne strahovati, sperte sprijaznovati — Pravi se: pravici prostor dati.
7. Dei sis cultor, criminis ultor — Probus eris.
Če Boga se bojiš, zlobo krotiš — Za poštenega sloviš.
8. Amicos fove, rixas non move — Gratus eris.
Prijatle spoštovati, prepire odvrčevati — To je: hvaležnost si pridobivati.
9. Vitam duc mitem — fugito litem — Felix eris.
Če serce si blažiš, pravde sovražiš — Srečo si tražiš.*)
10. De hoc memento. quod in momento morieris.
Človek ti slabi, o ne pozabi — Vsak čas lahko smert te zagrabi.

Duhovske spremembe.

V Poreški škofiji. Naslednji č. gg. so tako-le premeščeni in vmeščeni: Ivan Pavišič, koop. v Marzani, gre v sv. Nedeljo pri Labinu za administratorja. Ivan Velnić, koop. v Pornjanu, za koop. v Marzano. Dinko Pindulić, koop. v s. Lovreču, pride za koop. v Pornjano. Andr. Benigar, administr. v sv. Nedelji, za koop. v Kanfanaro. Ant. Legovič, koop. „extra muros“ v Poreču, postane koralni vikar v istem mestu. Ivan Cotelj, novomašnik, imenovan je za stolnega vikarja in koop. „extra muros“ v Poreču.

V Terzaški škofiji. Čast. g. Ant. Karabaić, kapelan in učitelj v Revoltelli pri Terstu, je imenovan ilirski kanonik pri sv. Jeronimu v Rimu. — Prestavljeni so č. gg. duhovni pomočniki v Terstu: J. Pitacco k S. Mariji Dev. Večji; dr. P. Tomazin k S. Mariji Pomočnici; Jak. Kocijan k S. Antonu Pad.; Jan. Buttigioni k S. Justu za subsidijarja in ob enem za kancelista v škofijstvu. Ravno tako č. gg.: Jož. Bottegaro k nunski cerkvi v Terstu za kapelana in kateheta; Edv. Dagri za duh. pom. v Izolo; Fr. Majesan za duh. pom. k sv. Jakopu v Terstu; Jan. Kraljić v Mošćenice na Pazenskem za duh. pom. — V bogoslovje (v središ. sem. v Gorici) so sprejeti gg.: Mat. Breuce, Jož. Gojtan, Pavel Lenasi, Just Tomaro.

Dobrotni darovi.

Za studentosko kuhinjo: Čast. g. Mat. Tavčar 10 gld. — Čast. gosp. Št. Joški Fr. Tavčar 2 gld. — Čast. g. kaplan Fr. Mekinec 1 gld. — Čast. g. župnik St. Šranc 5 gld. — Čast. g. župnik Šimen Kosmač 3 gld. — S pristavkom: „Nekaj drobiža za boben“ čast. g. A. J. 3 gld. — S pristavkom: „Fin. miu. za god v v prid student. kuh. darujejo duhovniki zbrani v farovžu Vip. na sv. Luka dan“ — po preč. g. dekanu Mat. Erjavcu poslanih 7 gld. — Neimenovan duhoven 1 gld. — Čast. g. župnik J. Babnik 4 gld., „da naj dijaki molijo za godovnjaka in za druge dobrotnike.“ — J. Mekinec 20 kr. — G. F. R. 1 gld. — Čast. g. kaplan Matija Prijatelj 2 gld.

Za sveto Detinstvo: Po M. Čretnik-u 2 gld. 40 kr. — A. Valjavec 2 gld. — Čast. g. Ant. Keržič, nunski katehet, 20 gld. — Iz Kranja po gospej Kancijanili Messner 50 gld. (Drugi darovi prih.)

*) Tražiti v jugoslov. narečju se pravi: „iskati.“

Opomba. Kar se pri vredništvu „Zg. Dan.“ odda za sv. Detinstvo, to je po imenu izkazano v „Dan.“, in ves denar skupno oddamo vodju te bratovšine, preč. g. kan. A. Zamejcu, s pristavkom: „Zbirke Zg. Dan.“, in tako so tudi v „Salzburger Jahrbücher“ darovi znamenjani, ne da bi zopet vse posamezne imenovali, ki so že v „Dan.“ To opomnimo zato, ker je iz Kranja prišla pritožba, da ni bilo v pretečenem letu v „Jahrbücher“ nič naznanjeno, kar je vlani oddala K. Messner vredniku „Zg. Dan.“ Ako bi pa kdo posebej tako naznanilo v Solnograških bukvicah želel po imenu, se tudi lahko zgodi, saj pri večih zneskih; pa to mora povedati. Vredništvo.

Zahvala.

V prid dijakov, ki dobivajo živež v ljudski kuhinji so gg. deželni poslanci pred svojim razhodom blagodušno spomijali se tudi naše šolske mladine in zložili so prelepo svoto, katero so nam izročili po gosp. poslancu J. Kersniku.

So pa naslednji pp. nn. gg.:

Karol Dežman 1 gld., dr. H. Dolenc 3 gld., ribniški poslanec Pakiž 1 gld., dr. Papež 5 gld., B. Mohar 1 gld., dr. Samec 3 gld., dr. Poklukar 5 gld., dr. Zarnik 5 gld., notar Kersnik 5 gld., bar. Zois 2 gld., sodnik Dev 1 gld., deželni glavar grof Thurn 10 gld., dr. Mošè 5 gld., mestni župan Grasselli 5 gld., dr. Vošnjak 5 gld., grajšak pl. Schneid 5 gld., notar Svetec 5 gld., tajnik Murnik 5 gld., župnik dr. Sterbenc 5 gld., grajšak Detela 5 gld., bar. Žvegelj 5 gld., grajšak bar. Apfaltrern 5 gld., grajšak pl. Gutmansthal 5 gld., grajšak Mauer 5 gld., direktor Lukman 5 gld., grajšak Karol Rudež 5 gld., dr. vit. Tersteniški Bleiweis 5 gld. Skupaj 122 gld. Še poprej so bili gg. poslanci na prošnjo gosp. magistratnega komisarja Hengthalerja ljudski kuhinji privolili iz deželnega zaklada 100 gld. s pristavkom, da ta znesek naj se oberne za dijake, se vé, da ubožne, ki hodijo v ljudsko kuhinjo.

Bodi o tej priliki izrečena naj bolj iskrena zahvala Vam, velikodušni gospodje in poslanci, ki zastopate vso našo deželo. Poslali ste prelepo podporo za vravnavo, ki ima podpirati ubožno šolsko mladino iz vse naše dežele. Koliko zmogljivih mladenčev je iz vsih krajev naše domovine, katerim so le po tej poti vrata odperte k višjim naukom, ali pa sploh k poduku in poštenemu zaslužku, ker podpirani so mladenči iz raznih učilnic, naj več iz gimnazije, pa tudi nekoliko iz realke, iz pripravnice, iz orgljarske šole in precejšno število iz začetnih razredov, in to ne le za živež, ampak mnogi tudi za druge potrebe.

Naj tukaj postavimo stroške od pol mesca, to je, od druge polovice septembra. V ljudsko kuhinjo jih je hodilo takrat 76 in za te je bilo od pol mesca plačati 70 gld. 51 kr. Drugih 24 je pomoč dobivalo več ali manj redoma za stanovanje, šolske reči, kruh itd., in za to se je potrosilo v drugi polovici mesca sept. čez 21 gld.; tedaj skupaj za 100 mladenčev čez 91 gld. za polovico mesca. Zdaj jih je v ljudski kuhinji namesto 76 že 84, iz česar je lahko spreviditi, da „būdže“ za celi mesec oktober, ki pride v malo dnevih, se bode plačevalcu precej neprijazno v oči kadil. Nekteri starši tudi sami nekaj doplačujejo, in to je že nekaj tolažila za „financ-ministra;“ naj večje tolažilo pa so po Božji previdnosti blagi gospodje v glavnem mestu in po deželi, ki imajo serce do šolske mladine, in do čuda veliko v ta namen pošiljajo, za kar jim dobrotljivi Bog čez vso mero bogato blagoslovi vse njihove dela in za služke ter povračuj s časnimi in večnimi dobrotami!